

Sygn. akt III AUa 761/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Monika Kowalska (spr.)
Sędziowie:	SSA Ewa Drzymała SSA Marta Fidzińska - Juszcak
Protokolant:	st. prot. sądowy Anna Baran

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2014 r. w Krakowie

sprawy z wniosku (...) **sp. z o.o. w S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.**

o wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydziału VIII Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 26 lutego 2013 r. sygn. akt VIII U 2013/12

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 761/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 lutego 2013 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zmienił zaskarżoną przez (...) sp. z o.o. w S. decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 17 sierpnia 2012 r. w ten sposób, że uznał, iż brak jest podstaw do podwyższenia o 50% stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe obejmujące płatnika składek (...) sp. z o.o. w S. w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy oparł swe rozstrzygnięcie na bezspornych okolicznościach, iż (...) sp. z o.o. w S. jako płatnik składek, zgłaszając osoby do ubezpieczenia wypadkowego w okresie od kwietnia 2012 r. do czerwca 2012 r., samodzielnie ustalał stopę procentową składki. W okresie tym stosował stopę procentową w wysokości 2%, podczas gdy prawidłowa stopa procentowa wynosiła 2,80%.

Wywiódł Sąd Okręgowy, że organ rentowy nie trafnie w zaskarżonej decyzji zastosował art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jedn.

tekst: Dz. U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322 ze zm.), zgodnie z którym, jeżeli płatnik składek nie przekaze danych lub przekaze nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, co spowoduje zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych, a płatnik składek zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę. Natomiast przepis art. 31 przewiduje, że płatnik składek przekazuje do dnia 31 stycznia danego roku za poprzedni rok kalendarzowy, informacje zawierające w szczególności 1) dane identyfikacyjne płatnika składek, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych; 2) rodzaj działalności według (...); 3) liczbę ubezpieczonych zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego; 4) adres płatnika składek, w tym dane pozwalające ustalić wskaźnik częstotliwości w oparciu o ilość: poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem; poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich; zatrudnionych w warunkach zagrożenia. Sąd pierwszej instancji podkreślił, że wśród powyższych danych nie została wymieniona stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe, zatem tylko nie przedłożenie enumeratywnie wskazanych wyżej danych lub nieprawidłowe ich przekazanie może jedynie skutkować ustaleniem przez Zakład, w drodze decyzji, stopy procentowej składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Tymczasem organ rentowy nie kwestionuje prawidłowości i kompletności podanych danych przez płatnika, a jedynie wysokość stopy procentowej, czynnika wtórnego do powyższych danych, w oparciu o które jest on wyliczany. Zatem błąd w zastosowaniu przez płatnika zaniżonej stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe nie jest powiązany z powyższą sankcją. Skutkuje on jedynie korektą stopy procentowej oraz obowiązkiem uiszczenia jej we właściwej wysokości. Ponadto Sąd Okręgowy zauważył, że płatnik dokonał pomyłki za okres od kwietnia 2012 r. do czerwca 2012 r., dotyczący nowego roku składkowego, związanego ze zmianą wartości stóp procentowych składki na ubezpieczenie wypadkowe oraz wskaźników korygujących, co nastąpiło od dnia 1 kwietnia 2012 r., na mocy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków. Płatnik obliczył bowiem składkę na ubezpieczenie wypadkowe od stopy procentowej 2%, wskazanej w powołanym rozporządzeniu jako właściwą dla innej grupy płatników, podczas gdy prawidłowa stopa procentowa dla działalności związanej z robotami budowlanymi i wznoszeniem budynków wyniosła 2,80%. W konsekwencji uznał Sąd Okręgowy, że nie można przypisywać płatnikowi złej woli i zmienił zaskarżoną decyzję uznając, że podwyższenie do 150 % stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, za rok składkowy od 1 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r., nie było zasadne.

Apelację od wyroku wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. zaskarżając go w całości. Zarzucił naruszenie art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jedn. tekst: Dz. U. 2009 r. Nr 167, poz. 1322 ze zm.) i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu apelujący podnosił, że art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych zawiera obligatoryjny nakaz zastosowania sankcji w postaci 150% stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, niezależnie od tego, z jakiego powodu doszło do zaniżenia wysokości stopy procentowej przez płatnika. Natomiast w niniejszej sprawie płatnik dopuścił się zastosowania zaniżonej stopy procentowej za sporny okres, albowiem wyliczył ją na podstawie nieprawidłowych danych niezgodnie z obowiązującymi przepisami. Prawidłowe było więc wymierzenie podwyższonej składki.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna, albowiem nie zawiera usprawiedliwionych podstaw.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był w zasadzie bezsporny i został prawidłowo przedstawiony w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Należy podkreślić, że dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy zasadnicze znaczenie ma przepis art. 34 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jedn.

tekst: Dz. U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322 ze zm.), z którego wynika, że organ rentowy ustala w drodze decyzji stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych, jeżeli płatnik składek nie przekaże danych lub też przekaże nieprawdziwe dane, o jakich jest mowa w art. 31 ustawy, a w wyniku tego nastąpi zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe (ust. 1). Przy czym według ust. 3 art. 34 cytowanej ustawy, przepis ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do płatników składek, o których mowa w art. 28 ust. 1 i art. 33 ust. 1 i 2, którzy nieprawidłowo ustalili liczbę ubezpieczonych lub grupę działalności. Prawidłowa wykładnia całego art. 34 omawianej ustawy wymaga przyjęcia, że przesłanką do zastosowania podwyższenia stopy procentowej składki jest takie zachowanie płatnika składek, które polega albo na nie przekazaniu danych, albo na przekazaniu danych nieprawdziwych, jeżeli powoduje to zaniżenie stopy procentowej, czy też polega na nieprawidłowym ustaleniu liczby ubezpieczonych lub grupy działalności. W związku z tym nie jest możliwe odwołanie się do art. 34 omawianej ustawy w każdym przypadku, gdy dojdzie do jakichkolwiek nieprawidłowości ze strony płatnika składek. Zasadniczą przeszkodą dla takiego stosowania art. 34 jest już sama okoliczność polegająca na konieczności zaniżenia stopy procentowej przez zachowanie płatnika składek opisane w tymże przepisie, gdzie chodzi o podanie nieprawdziwych danych, a zatem danych nieadekwatnych do rzeczywistego stanu rzeczy, to jest stanu faktycznego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 16 czerwca 2011 r., I UK 15/11, OSNP 2012/15-016/199, z 21 lutego 2012 r. I UK 207/11, LEX nr 1130156, wyrok tut. Sądu Apelacyjnego z dnia 5 marca 2013 r. III AUa 1131/12, LEX nr 1294796). Organ rentowy w niniejszej sprawie błędnie przyjmuje, że samo podanie przez płatnika składek w deklaracji rozliczeniowej nieprawidłowej wielkości stopy procentowej jest przesłanką do zastosowania omawianego art. 34 ust. 1. Dla prawidłowego odczytania spornego przepisu konieczne jest odniesienie się do całego mechanizmu różnicowania stopy procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe. W tym zakresie istotne znaczenie ma przepis art. 31 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, do którego to odsyła art. 34 ust. 1 tej ustawy. Tymczasem przepis ten nie mówi o danych dotyczących wyliczenia stopy procentowej. Z art. 31 wynika, że przepis zasadniczo dotyczy ustalania wielkości wskaźnika korygującego. W ust. 3 tego artykułu mowa jest o tym, iż kategorię ryzyka dla płatnika składek ustala się w zależności od ryzyka określonego wskaźnikami częstości: 1) poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem; 2) poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich; 3) zatrudnionych w warunkach zagrożenia. Natomiast ust. 6 tego artykułu stanowi, że dane, o których mowa w ust. 3, płatnik składek przekazuje do dnia 31 stycznia danego roku za poprzedni rok kalendarzowy w informacji zawierającej w szczególności: 1) dane identyfikacyjne płatnika składek, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych; 2) rodzaj działalności według (...); 3) liczbę ubezpieczonych zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego; 4) adres płatnika składek. Ponadto z art. 31 ust. 10 cytowanej ustawy wynika, że płatnik składek jest zobowiązany do złożenia korekty informacji, o której mowa w ust. 6, w ciągu 7 dni od: 1) stwierdzenia nieprawidłowości we własnym zakresie; 2) otrzymania zawiadomienia o stwierdzeniu nieprawidłowości przez Zakład. Na podstawie wyżej wymienionych informacji (wynikających z art. 31) organ rentowy ustala następnie wielkość stopy procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe, informując o tym płatnika składek. W rozpoznawanym zaś przypadku wielkość stopy procentowej ustalał płatnik składek – co wynikało z art. 33 ust. 1 ustawy wypadkowej. Dopiero w takim kontekście należy odczytać cały przepis art. 34 omawianej ustawy, mówiący o zachowaniu płatnika składek polegającym na nieprzekazaniu danych lub przekazaniu danych nieprawdziwych, czy też nieprawidłowym ustaleniu liczby ubezpieczonych lub grupy działalności. Chodzi tutaj o jednorazowe zachowanie płatnika składek, związane z koniecznością przekazania do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych informacji, na podstawie których ustalana jest wielkość stopy procentowej dla płatnika składek. Nie jest objęte dyspozycją art. 34 zachowanie polegające na samym opłaceniu przez płatnika, składek w zaniżonej wielkości stopy procentowej na skutek jego błędu. W szczególności w takim przypadku nie można mówić o spowodowaniu przez płatnika składek obniżenia wielkości stopy procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe, bowiem taka sytuacja mogłaby mieć miejsce tylko w przypadku przekazania nieprawdziwych danych odnoszących się do okoliczności, w oparciu o które ustala się stopę procentową składek. Tymczasem dane dotyczące 2011 r., o których mowa w art. 31 ustawy wypadkowej, płatnik składek (...) sp. z o.o. przekazał do organu rentowego, stosownie do ciążącego na nim obowiązku na druku (...) w dniu 26 stycznia 2012 r. (k 4 a.r.) Wskazana została prawidłowa liczba ubezpieczonych w ilości 16 osób oraz podane zostało prawidłowe (...), a także liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy i zatrudnionych w warunkach zagrożenia (tj. 0). W tej sytuacji nie zaszyły okoliczności, o jakich mowa w art. 34 ust. 1 i ust. 3 cytowanej ustawy polegające na nieprawidłowym ustaleniu liczby ubezpieczonych lub grupy działalności oraz

liczby poszkodowanych i zatrudnionych w warunkach zagrożenia. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, jedynie w sytuacji nieprawdziwego podania danych o jakich mowa wyżej istniałyby podstawy do zastosowania przez organ rentowy sankcji w postaci podwyższenia stopy procentowej składki na cały rok składkowy do 150 % (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2011 r., II UZP 1/11, OSNP 2012 nr 7-8, poz. 102). Wypada też zauważyć, iż płatnik składek (...) sp. z o.o. w S. nie przekazał do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nieprawidłowych, tj. wprowadzających Zakład w błąd, istotnych dla ustalenia wysokości wskaźnika korygującego danych, ani też nie zataił danych istotnych, czy też nieprawidłowo ustalił liczbę ubezpieczonych lub grupę działalności, a jedynie na skutek pomyłki pracownika, który błędnie odczytał pozycję w tabeli, ustalił obowiązującą go wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 2% zamiast 2,8%. Błąd ten, w oparciu o informacje przekazane przez płatnika w dniu 26 stycznia 2012 r. na druku (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych mógł łatwo zauważyć, co zresztą miało miejsce. Skutkuje to jedynie korektą stopy procentowej oraz obowiązkiem uiszczenia jej we właściwej wysokości. Odmierna sytuacja zachodziłaby w przypadku wskazania przez płatnika nieprawdziwych danych na druku (...). Opisana sytuacja nie wyczerpuje więc hipotezy zawartej w art. 34 ust. 1 w zw. z ust 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a zatem brak było podstaw do ustalenia dla płatnika (...) sp. z o.o. w S. stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe podwyższonej o 50 %, co prawidłowo przyjął Sąd pierwszej instancji.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.